

การประเมินการสั่งใช้ยาอิมิเพเนม-ไซลาสแตติน
ในโรงพยาบาลสมเด็จพระปิ่นเกล้า

นางสาว นวลจันทร์ อิศระพานิชกิจ
นางสาวสุปราณี เวียนมานะ

โครงการพิเศษนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาเภสัชศาสตรบัณฑิต
คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล
พ.ศ. 2543

DRUG USE EVALUATION OF
IMIPENEM-CILASTATIN
AT SOMDEJ PRA PINKLAO
HOSPITAL

MISS NUANCHAN ISSARAPANICHKIT
MISS SUPRANEE WIANMANA

A SPECIAL PROJECT SUBMITTED IN PARTIAL FULFILMENT
OF THE REQUIREMENT FOR
THE BACHELOR DEGREE OF SCIENCE IN
PHARMACY
FACULTY OF PHARMACY
MAHIDOL UNIVERSITY
2000

บทคัดย่อ

การประเมินการสั่งใช้ยาอิมิเพเนม-ไซลาสแตติน ในโรงพยาบาลสมเด็จพระปิ่นเกล้า

นวลจันทร์ อัสสระพานิชกิจ, สุปราณี เวียนมานะ

อาจารย์ที่ปรึกษา : กฤตติกา ตัญญาแสนสุข*, รัตนา แสนอารี**, ปาลพล วุฒิสุงศ์**

*ภาควิชาเภสัชกรรม คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

**กองเภสัชกรรม โรงพยาบาลสมเด็จพระปิ่นเกล้า

คำสำคัญ : การประเมินการสั่งใช้ยา, ยาปฏิชีวนะชนิดออกฤทธิ์กว้าง, อิมิเพเนม, โรงพยาบาล

อิมิเพเนมเป็นยาปฏิชีวนะที่ผู้เชี่ยวชาญทางโรคติดเชื้อเสนอแนะให้ใช้เป็นทางเลือกสุดท้ายเมื่อใช้ยาปฏิชีวนะอื่นไม่ได้ผล เพื่อลดความสูญเสียทางเศรษฐกิจและลดปัญหาการดื้อต่อยา การศึกษานี้จัดทำขึ้นเพื่อประเมินการสั่งใช้ยาอิมิเพเนม-ไซลาสแตติน ในโรงพยาบาลสมเด็จพระปิ่นเกล้า เป็นการศึกษาแบบย้อนหลัง แบ่งเป็น 3 ระยะ คือ จัดทำเกณฑ์การสั่งใช้ยา จัดเก็บข้อมูล และประเมินการสั่งใช้ยา จากการสำรวจในระหว่างเดือนมกราคม – กรกฎาคม 2543 มีผู้ป่วยได้รับยาอิมิเพเนม-ไซลาสแตติน 34 คน เป็นผู้ที่ข้อมูลครบถ้วนนำเข้ามาประเมิน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 75.53 ซึ่งมีการใช้ยา 25 ครั้ง มูลค่าการใช้ยาโดยเฉลี่ย 21,630.09 บาท ร้อยละ 60.00 เป็นเพศชาย มีการใช้ยาในผู้ป่วยอายุ 5 เดือน – 91 ปี โดยร้อยละ 52.00 อยู่ในวัยสูงอายุ ส่วนใหญ่ทราบแน่ชัดว่าเป็นการติดเชื้อชนิดใด ร้อยละ 80.00 เป็นการติดเชื้อในโรงพยาบาล 1 ใน 3 จะมีการติดเชื้อจาก 2 แห่งพร้อมกัน ส่วนใหญ่เป็นโรคปอดบวมและโรคติดเชื้อในทางเดินปัสสาวะ เชื้อที่เป็นสาเหตุมากที่สุด คือ *Pseudomonas aeruginosa* สายพันธุ์ที่พบในโรงพยาบาล ผู้ป่วยส่วนใหญ่มีประวัติการใช้ยาปฏิชีวนะอื่นมาก่อน โดยร้อยละ 96.00 มีความเกี่ยวข้องกับการใช้อิมิเพเนมครั้งนี้ เหตุผลส่วนใหญ่ที่เปลี่ยนมาใช้อิมิเพเนมเนื่องจากผลการรักษาเดิมไม่ดีเท่าที่ควร มีเพียงบางส่วนเปลี่ยนไปตามผลการตรวจความไวของเชื้อ ระยะเวลาการใช้ยาเฉลี่ย 16 วัน หลังจากใช้ยาแล้วผู้ป่วยมีผลการรักษาในเกณฑ์ดีร้อยละ 48.00

ในการประเมินการสั่งใช้ยา พบว่าร้อยละ 44.00 มีการใช้ไม่เป็นไปตามเกณฑ์ ในจำนวนนี้ร้อยละ 72.70 มีการใช้ไม่เป็นไปตามเกณฑ์ 1 ด้าน เกือบทั้งหมดเป็นด้านการตัดสินใจเลือกใช้ยา ซึ่งสามารถให้ยาอื่นทดแทนได้

อุปสรรคในการศึกษาครั้งนี้เกิดจากการบันทึกในเวชระเบียนไม่สมบูรณ์ และสำหรับโรงพยาบาล น่าจะมีมาตรการควบคุมการติดเชื้อในโรงพยาบาลที่รัดกุมควบคู่กันไปด้วย

Abstract

Drug use evaluation of imipenem-cilastatin at Somdej Pra Pinklao Hospital

Nuanchan Issarapanichkit, Supranee Wianmana

Project advisor : Krittika Tanyasaensook*, Ratana San-aree**, Palapol Wuttisupong**

*Department of Pharmacy, Faculty of Pharmacy, Mahidol University

**Pharmacy Department, Somdej Pra Pinklao Hospital

Keyword : Drug use evaluation, Broad spectrum antibiotic, Imipenem, Hospital

Imipenem, a broad spectrum antibiotic, was suggested by Infectious specialists to be prescribed as the last choice in serious infection for the reasons of lower healthcare cost and decrease resistance rate. The retrospective DUE study was performed to evaluate the imipenem-cilastatin use in Somdej Pra Pinklao Hospital. The study was divided to 3 parts : setting up the criteria, reviewing medical records and evaluation of drug use pattern according to the criteria. There were 34 patients receiving imipenem during January – July 2000. Only 25 cases (75.53%) with complete database were included, resulted in 25 courses. The average value per course was 21,630.09 bahts. Male shared 60.00% of prescriptions. All subjects were 5 months – 91 years of age which 52.00 % were elderly. Most of them had got confirmed infection and 80.00% were hospital acquired infection. Two concurrent infection sites were reported in one – third of cases. Most patients had got pneumonia and urinary tract infection. Hospital strain of *Pseudomonas aeruginosa* was the leading causative agent. Other antibiotics used previously to imipenem during this hospitalization was found in 24 cases and 66.67% changed to imipenem because of unsatisfied therapeutic outcome. Changes

according to culture and sensitivity result were considered in some cases. Mean duration of imipenem course was 16 days and 48.00% of cases improved after completed imipenem therapy.

There were 44.00% found not comply with the criteria which 72.70% dealt with 1 aspect, almost of them were justification of use.

The great barrier of this study was incomplete database. We also suggested to reorganize the infection control policy in hospital.

ค

กิตติกรรมประกาศ

โครงการพิเศษนี้สำเร็จลุล่วงตามความมุ่งหมายได้ด้วยความช่วยเหลือจาก
อาจารย์กฤตติกา ตัญญาแสนสุข ภาควิชาเภสัชกรรม คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล,
เภสัชกรหญิงรัตนา แสนอารี กองเภสัชกรรม โรงพยาบาลสมเด็จพระปิ่นเกล้า และ
เภสัชกร
ปาลพล วุฒิสุพงษ์ และขอขอบพระคุณทุก ๆ ท่านที่ให้ความช่วยเหลือและอำนวยความสะดวก
ในการจัดทำโครงการพิเศษครั้งนี้

ผู้ทำวิจัย